

CURTEA DE APEL CENTRU

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Teilor 4
e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 409 209

4-35/3-2161 19.10.25

Dosarul nr. 2a-4054/25
(2-22182158-02-2a-01122025)

**Către doamna DOMNICA MANOLE,
Președinte al Curții Constituționale a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu 28**

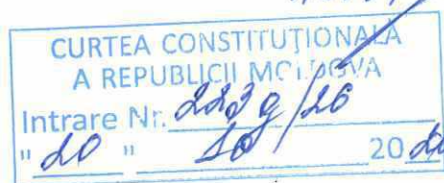
Curtea de Apel Centru, Vă expediază sesizarea înaintată de reprezentantul apelantului „Exfactor-Grup”, administratorul Tonu Vladimir privind ridicarea excepției de neconstituționalitate ce vizează sintagma: „sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului” din art. 58 alin. (3) din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003, la examinarea cauzei civile intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Andrieș Marin, Andrieș Lilia, Andrieș Victor, Andrieș Dumitru și Conișcev Ana către „Exfactor-Grup” S.R.L., intervenienți accesorii Tonu Vladimir, Bordeian Alexandru, Chiperi Victor și Turuta Iulian cu privire la încasarea indemnizației de deces, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, în cadrul examinării cererilor de apel declarate de „Exfactor-Grup” S.R.L., precum și Andrieș Marin, Andrieș Lilia, Andrieș Victor, Andrieș Dumitru și Conișcev Ana, reprezentați de avocatul Codreanu Dumitru împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 august 2025.

Anexă:

- Copia încheierii din 06.10.26 pe 4 file;
- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate ce vizează sintagma: „sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului” din art. 58 alin. (3) din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003.

**Președinte interimar
al Curții de Apel Centru**

Mîra Ghenadie

Sesizare

privind excepția de neconstituționalitate

a sintagmei „sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului” din alineatului (3) al art. 58 din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003

A. Autorul excepției de neconstituționalitate**A.2. Persoană juridică****1. Denumire și sediu:**

F.P.C. „EXFACTOR-GRUP” S.R.L.

str. Lev Tolstoi, 74, mun. Chișinău

2. Numărul și data înregistrării:

c/f: 1003600025667

Data înregistrării de stat: 30.01.2001

3. Numele administratorului:

Vladimir Toru

4. Telefon și e-mail

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

Situația de fapt care a generat prezentul litigiu își are originea în decesul cet. Andrei Andrieș, care a avut loc la data de 08.10.2021, pe șantierul de construcții al F.P.C. „EXFACTOR-GRUP” S.R.L. situat în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrân 41.

Defunctul Andrei Andrieș nu a deținut niciodată calitatea de salariat al F.P.C. „EXFACTOR-GRUP” S.R.L.. Prezența acestuia pe șantier a fost una exclusiv clandestină, facilitată de către tatăl său Marin Andrieș, în mod neautorizat, fără cunoștința și acordul angajatorului, care avea calitatea de salariat al F.P.C. „EXFACTOR-GRUP” S.R.L. activând în calitate de șef de echipă de zidari.

La 09.12.2022, reclamanții Andrieș Marin, Andrieș Lilia, Andrieș Victor, Andrieș Dumitru și Conișcev Ana, prin intermediul avocatului Codreanu Dumitru, s-au adresat cu o cerere de chemare în judecată către F.P.C. „EXFACTOR-GRUP” S.R.L., intervenienți accesorii Tonu Vladimir, Bordeian Alexandru, Chiperi Victor și Turuta Iulian cu privire la încasarea indemnizației de deces, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin Hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 28.08.2025 emisă în cauza nr. 2-27690/22, instanța de fond a admis parțial acțiunea, obligând apelantul-pârât la plata sumei de 3.394.288,80 lei. Instanța de fond și-a întemeiat această soluție pe teza a doua din art. 58 alin. (3) din Codul muncii, „sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului”, deducând că dirigintele de șantier (Bordeian Alexandru) și maistrul (Chiperi Victor) ar reprezenta astfel de „persoane abilitate”. Această aplicare demonstrează viciul structural de previzibilitate al normei, care permite asimilarea nepermisă a personalului tehnic cu reprezentanții împuterniciți ai persoanei juridice.

La moment Hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 28.08.2025, a fost contestată cu apel de ambele părți, cauza civilă fiind pe rolul Curții de apel Centru (dosar nr. 2a-4054/25).

Acest context procesual și material fundamentează necesitatea imperativă a invocării excepției de neconstituționalitate, întrucât soluționarea cauzei depinde în mod exclusiv de aplicarea acestor norme care vin în contradicție cu Constituția Republicii Moldova.

C. Obiectul sesizării

Obiectul prezentei sesizări îl constituie controlul constituționalității unui segment normativ din legislația muncii, care instituie o prezumție absolută privind nașterea unui raport juridic. Textul integral al articolului 58 alineatul (3) din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 este formulat după cum urmează:

„În cazul în care contractul individual de muncă nu a fost perfectat în formă scrisă, acesta este considerat a fi încheiat pe o durată nedeterminată și își produce efectele din ziua în care salariatul a fost admis la muncă de către angajator sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului. Dacă salariatul dovedește faptul admiterii la muncă, perfectarea contractului individual de muncă în forma scrisă va fi efectuată de angajator ulterior, în mod obligatoriu.”

Obiectul strict al excepției de neconstituționalitate îl reprezintă sintagma „sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului”.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Prevederile legislative contestate aduc atingere următoarelor principii și drepturi consacrate de Constituția Republicii Moldova:

1. Art. 1 alin. (3) care statuează că,

Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

În coroborare cu art. 23 alin. (2) care prevăd că,

Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Prin faptul că principiul statului de drept impune securitatea raporturilor juridice și interzice normele echivoce sau contradictorii. Iar obligația de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, nu se limitează doar la obligația de publicare a legii în Monitorul Oficial, ci consacră principiul calității legii, respectiv exigențele imperative de claritate, precizie, neambiguitate și previzibilitate.

2. Art. 6, care statuează că,

În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

În coroborare cu art. 60 alin. (1) care prevăd că,

Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului.

În coroborare cu art. 114 care stabilește că,

Justiția se desfășurează în numele legii numai de instanțele judecătorești.

Prin faptul că, atunci când Parlamentul adoptă o normă imprecisă, lăsând neclară condiția legală a „abilității de angajare”, instanțele de judecată ajung să suplinească lipsa de rigoare a legiuitorului prin interpretări extensive care creează „norme de angajare”. Această stare de fapt încalcă separarea puterilor în stat, determinând instanța să își aroge atribuții legislative în detrimentul Parlamentului.

3. Art. 126 alin. (2) lit. b), care statuează că,

Statul trebuie să asigure libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție.

În coroborare cu art. 46 alin. (1) și (2) care prevăd că,

Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

Prin faptul că, textul legii expune patrimoniul persoanei juridice unei răspunderi obiective absolute, aducând o atingere disproporționată garanției constituționale a proprietății private. Or, libertatea activității de întreprinzător include în mod inerent autonomia de voință și libertatea contractuală, care se formează și se exteriorizează exclusiv prin organele de conducere.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Prevederile legislative contestate și anume sintagma „sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului” din art. 58 alin. (3) din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003, aduc o atingere directă și substanțială normelor, principiilor și valorilor fundamentale consacrate de Constituția Republicii Moldova.

Incompatibilitatea sintagmei criticate cu Constituția Republicii Moldova rezultă din impactul său normativ asupra principiului statului de drept și calității legii, principiului separării puterilor, precum și asupra libertății activității de întreprinzător și garantării dreptului de proprietate privată.

Principiul statului de drept, consacrat la art. 1 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, impune în mod imperativ securitatea raporturilor juridice și interzice adoptarea sau menținerea în fondul legislativ activ a unor norme echivoce, fluide sau contradictorii. Principiul statului de drept nu are o valoare pur declarativă, ci reprezintă un standard juridic concret de control al actelor normative, obligând legiuitorul să edicteze reglementări clare și coerente.

În strânsă coroborare cu acest principiu, art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova impune statului obligația de a asigura dreptul fiecărui subiect de drept de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. Această garanție constituțională nu se epuizează prin simpla îndeplinire a formalității de publicare a legii în Monitorul Oficial, ci consacră în mod substanțial principiul calității legii. Pentru a fi conformă art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, o normă juridică trebuie să satisfacă exigențele imperative de claritate, precizie, neambiguitate și previzibilitate. Un act normativ satisface cerința de previzibilitate doar atunci când oferă subiectului de drept o indicație adecvată și precisă cu privire la circumstanțele și condițiile în care o ipoteză legală își produce efectele, permițându-i să-și adapteze conduita și să prevadă, în mod rezonabil, consecințele juridice ce pot rezulta dintr-un act sau omisiune.

Însă sintagma contestată din art. 58 alin. (3) din Codul muncii, „sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului” contravine în mod direct acestor exigențe.

Norma alătură o sintagmă necircumscrișă din dreptul administrativ sau penal „persoană cu funcție de răspundere” de o condiție specifică dreptului privat „abilitată cu angajarea personalului”, fără a defini natura, pragul sau forma pe care trebuie să o îmbrace această „abilitare”. Textul nu precizează dacă „abilitarea” presupune o delegare expresă, scrisă, statutară și formalizată din partea organului de conducere al persoanei juridice, sau dacă poate fi dedusă faptic din simple acțiuni de supraveghere tehnică.

Ca urmare a acestei formulări deficitare, angajatorul persoană juridică este pus în imposibilitatea absolută de a-și cunoaște îndatoririle și riscurile juridice. Un subiect de drept nu își poate structura mecanismele de control intern atunci când legea nu îi permite să prevadă dacă acțiunile neautorizate sau abuzive ale unui angajat de execuție sau de supraveghere intermediară (cum ar fi un maestru sau un diriginte de șantier) vor fi sau nu imputate direct societății ca fiind o „admitere la muncă”.

Prin urmare, lipsa de rigoare și ambiguitatea sintagmei criticate distrug securitatea raporturilor juridice de muncă, transformând o regulă de drept într-o sursă permanentă de arbitrar și neclaritate.

La fel, sintagma „sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului” din art. 58 alin. (3) din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003, încălcarea principiului separării puterilor în stat.

Principiul separării și colaborării puterilor în stat consfințit în art. 6 din Constituția Republicii Moldova, reprezintă pilonul de bază al arhitecturii instituționale democratice. În virtutea acestui principiu, fiecărui organ al statului îi sunt trasate limitele de competență de la care nu poate devia. În această arhitectură, art. 60 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova consacră în mod exclusiv și intangibil calitatea Parlamentului de unică autoritate legislativă a statului. Iar art. 114 din Constituția Republicii Moldova indică rolul exclusiv al instanțelor judecătorești la înfăptuirea justiției în numele legii, adică la interpretarea și aplicarea legii edictate de Parlament la cazuri concrete, dar nu la crearea de noi norme de drept.

Atunci când Parlamentul adoptă o normă imprecisă, lacunară sau echivocă, lăsând complet neclară condiția legală a „abilitării cu angajarea personalului”, se produce o distorsiune gravă în funcționarea puterilor statului. În loc să aplice o lege clară, instanțele de judecată sunt forțate să suplinească lipsa de rigoare a legiuitorului și să umple vidul conceptual al normei prin interpretări extensive și creatoare de drept.

Prin aceste interpretări extensive, instanțele de judecată ajung să creeze norme juridice, stabilind de la caz la caz, criterii de atribuire a calității de „persoană abilitată” și ce persoane pot angaja persoanele juridice în raporturi de muncă. Această stare de fapt reprezintă o imixtiune în sfera de competență a autorității legislative.

Sintagma contestată este, prin urmare, neconstituțională, deoarece prin imprecizia sa structurală transferă competența legislativă de la Parlament către instanțele judecătorești, determinându-le pe acestea din urmă să substituie voința legiuitorului cu propria apreciere subiectivă.

În altă ordine de idei, sintagma „sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului” din art. 58 alin. (3) din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003, atentează la libertatea activității de întreprinzător, la autonomia de voință și la garantarea dreptului de proprietate privată

Constituția Republicii Moldova garantează la art. 126 alin. (2) lit. b) libertatea activității de întreprinzător. În sensul garanțiilor constituționale, libertatea de întreprinzător include în mod inerent și indisolubil autonomia de voință și libertatea contractuală. Contractul individual de muncă este, în substanța sa juridică, un act juridic bilateral bazat pe acordul liber și neconstrâns de voință al ambelor părți contractante. În cazul persoanelor juridice de drept privat, voința societară nu este o stare faptică difuză, ci se formează și se exteriorizează exclusiv prin organele de conducere, administratorul societății.

La rândul său, art. 46 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova garantează dreptul de proprietate privată, oferind protecție împotriva oricăror ingerințe arbitrare sau sarcini patrimoniale care nu își au izvorul într-o obligație legală clară sau într-un consimțământ contractual valabil exprimat.

Iar, sintagma „sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului” din art. 58 alin. (3) din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003, aduce o atingere gravă ambelor garanții constituționale, prin faptul că permite nașterea unui raport juridic de muncă în sarcina persoanei juridice printr-un cerc de persoane care nu este clar determinat. Societatea comercială este transformată dintr-un subiect autonom de drept într-un receptor pasiv al obligațiilor. Or, nașterea unui raport de muncă *de facto* nu este o simplă calificare teoretică, ci generează instantaneu sarcini patrimoniale pentru angajator, precum: obligații salariale, impozite, contribuții de asigurări sociale, răspundere civile, etc.. Prin imprecizia sa, textul legii expune patrimoniul persoanei juridice unei răspunderi obiective absolute pentru faptele unui cerc de persoane care nu este clar determinat.

Prin urmare, norma contestată creează o ingerință disproporționată și nejustificată în dreptul de proprietate privată, a libertății de întreprinzător și a autonomiei contractuale.

F. Lista documentelor relevante

1. copia buletinului de identitate;
2. copia extrasului din RSPJ.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

În lumina tuturor argumentelor evocate, solicităm onoratei Curți Constituționale,

1. admiterea prezentei sesizări;
2. decalarea neconstituțională a sintagmei „sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului” din art. 58 alin. (3) din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003.

Declar pe propria onoare că informațiile cuprinse în prezenta sesizare sunt veridice, pentru ce și semnez.

Digitally signed by Tonu Vladimir
Date: 2026.09.28 18:23:26 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Vladimir Tonu

Administratorul F.P.C. „EXFACTOR-GRUP” S.R.L.

ÎNCHIEIERE

06 octombrie 2026

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:

Președintele completului, judecătorul

Dimitriu Serghei

Judecătorii

Gîrleanu Violeta și Roșca Constantin

Examinând în ședință de judecată publică, cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate formulată de către reprezentantul apelantului "Exfactor-Grup", administratorul Tonu Vladimir, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Andrieș Marin, Andrieș Lilia, Andrieș Victor, Andrieș Dumitru și Conișcev Ana către „Exfactor-Grup” S.R.L., intervenienți accesorii Tonu Vladimir, Bordeian Alexandru, Chiperi Victor și Turuta Iulian cu privire la încasarea indemnizației de deces, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, la examinarea cererilor de apel declarate de „Exfactor-Grup” S.R.L., precum și Andrieș Marin, Andrieș Lilia, Andrieș Victor, Andrieș Dumitru și Conișcev Ana, reprezentați de avocatul Codreanu Dumitru împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 august 2025, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

CONSTATĂ :

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 august 2025 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Andrieș Marin, Andrieș Lilia, Andrieș Victor, Andrieș Dumitru și Conișcev Ana către „Exfactor-Grup” S.R.L., intervenienți accesorii Tonu Vladimir, Bordeian Alexandru, Chiperi Victor și Turuta Iulian cu privire la încasarea indemnizației de deces, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, cu următoarele dispoziții:

„Se încasează de la „Exfactor-Grup” S.R.L. IDNO: 1003600025667, cu sediul în mun. Chișinău, str. Lev Tolstoi nr. 74 în beneficiul reclamanților Andrieș Marin

și Andrieș Lilia

) indemnizație

unică pentru decesul lui Andrieș Andrei în mărime de 3394288 (trei milioane trei sute nouăzeci și patru mii două sute optzeci și opt) lei, 80 bani. În rest, pretențiile se resping ca fiind neîntemeiate. Se încasează de la „Exfactor-Grup” S.R.L. IDNO: 1003600025667, cu sediul în mun. Chișinău, str. Lev Tolstoi nr. 74 în beneficiul statului, taxa de stat de care a fost scutit reclamantul prin efectul Legii, în mărime de 25000 (douăzeci și cinci mii) lei, 00 bani.”.

Atât „Exfactor-Grup” S.R.L., cât și Andrieș Marin, Andrieș Lilia, Andrieș Victor, Andrieș Dumitru și Conișcev Ana, reprezentați de avocatul Codreanu Dumitru, au declarat apeluri împotriva hotărârii primei instanțe.

În cadrul ședinței de judecată de examinare a cauzei civile în ordine de apel, reprezentantul apelantului "Exfactor-Grup", administratorul Tonu Vladimir a înaintat o cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, anexând sesizarea propriu zisă privind excepția de neconstituționalitate prezentată în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

În motivarea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, reprezentantul a invocat că, Judecătoria Chișinău (sediul Centru) a admis parțial acțiunea și a obligat apelantul la plata sumei de 3.394.288,80 lei, întemeindu-și soluția pe teza a doua din art. 58 alin. (3) din Codul muncii, care prevede că, în cazul în care contractul individual de muncă nu a fost perfectat în formă scrisă, acesta este considerat a fi încheiat pe o durată nedeterminată și își produce efectele din ziua în care salariatul a fost admis la muncă de către angajator sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului. Dacă salariatul dovedește faptul admiterii la muncă, perfectarea contractului individual de muncă în forma scrisă va fi efectuată de angajator ulterior, în mod obligatoriu, deducând că dirigintele de șantier (Bordeian Alexandru) și maistrul (Chiperi Victor) ar reprezenta astfel de „persoane abilitate”.

Relevă că acest context procesual și material fundamentează necesitatea imperativă a

invocării excepției de neconstituționalitate, întrucât soluționarea cauzei depinde în mod direct de aplicarea acestor prevederi ale art. 58 alin. (3) din Codul muncii, care vin în contradicție cu Constituția Republicii Moldova.

Cu referire la art. 12/11 din Codul de procedură civilă, relevă că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. Conform art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, Curtea exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. În Hotărârea nr. 2 din 9.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (dosarul nr. 55b/2015), Curtea Constituțională a decis următoarele: - în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională; - excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu; - sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza; - judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Raportând aceste prevederi la circumstanțele speței, constată că: 1. obiectul sesizării vizează legi adoptate de Parlament (art. 58 alin. (3) din Codul muncii), act care se încadrează explicit în prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; 2. subiectul sesizării este F.P.C. „EXFACTOR GRUP” S.R.L., având calitatea de apelant în litigiul de drept comun aflat pe rolul Curții de Apel Centru; 3. aplicabilitatea prevederilor contestate la soluționarea cauzei este indubitabilă. Atât apelantul-reclamant utilizează prevederile contestate ca temei pentru admiterea acțiunii înaintate, cât și instanța de fond și-a întemeiat hotărârea din 28.08.2025 pe aceste prevederi; 4. nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Pe cale de consecință, în temeiul art. 135 din Constituție și art. 12/1 din Codul de procedură civilă, solicită: ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului” din art. 58 alin. (3) din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003; transmiterea sesizării formulate cu anexe, Curții Constituționale pentru examinare; amânarea pledoariilor până la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională.

În ședința de judecată, reprezentantul apelantului „Exfactor-Grup” S.R.L., avocatul Vataavu Valentin, a susținut cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate nominalizate.

Reprezentantul apelanților Andrieș Marin, Andrieș Lilia, Andrieș Victor, Andrieș Dumitru și Conișcev Ana, avocatul Codreanu Dumitru, a formulat referință la cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, indicând dezacordul cu cererea înaintată. A solicitat verificarea temeiurilor pentru refuzul ridicării excepției, cu examinarea expresă a modului în care apelanta își exercită drepturile procedurale. Prin încheierea anterioară, instanța a acordat termen pentru prezentarea referinței, a probelor, cererilor și demersurilor necesare examinării cauzei. Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate nu a fost formulată în acel interval, ci ulterior, după amânări succesive și incidente procedurale care au prelungit examinarea apelurilor. Mai mult, completul a constatat deja exercitarea abuzivă a drepturilor procedurale în cadrul acestei cauze și a aplicat o amendă judiciară. Prin urmare, solicitarea actuală trebuie examinată și în contextul conduitei procesuale anterioare, nu ca un incident complet izolat de evoluția dosarului.

Mai menționează că problema aplicării art. 58 alin. (3) Codul muncii era cunoscută apelantei încă din prima instanță și constituie unul dintre argumentele centrale ale propriului apel. Cererea din 28.09.2026 nu indică un impediment concret care ar fi împiedicat formularea ei anterior, în intervalul acordat pentru pregătirea examinării apelurilor. Invocă această împrejurare ca element de apreciere a conduitei procesuale, nu ca obligație legală de a demonstra apariția unei împrejurări noi pentru orice excepție de neconstituționalitate.

Consideră relevant și faptul că, în apelul motivat din 23.02.2026, la pagina 2, "Exfactor-Grup" SRL caracteriza condiția „abilitată cu angajarea personalului” drept o „limitare precisă, clară și neechivocă”, în timp ce, prin sesizarea actuală, aceeași condiție este prezentată ca imprecisă și imprevizibilă. Acest contrast justifică examinarea atentă a susținerii că demersul urmărește, în realitate, transferarea către jurisdicția constituțională a dezacordului cu interpretarea și aplicarea normei de către prima instanță. Consideră că nerespectarea calendarului stabilit de instanță, succesiunea incidentelor procedurale, sancțiunea deja aplicată și schimbarea argumentării asupra aceleiași prevederi trebuie apreciate împreună, pentru a stabili dacă prezenta cerere constituie o exercitare cu bună-credință a dreptului procedural sau o continuare a conduitei de tergiversare.

În consecință, solicită instanței să se pronunțe expres asupra obiecției privind exercitarea abuzivă a drepturilor procedurale și să verifice riguros condițiile art. 12/1 alin. (2) Cod de procedură civilă, iar în cazul constatării neîndeplinirii acestora, solicită refuzul ridicării excepției, conform art. 12/1 alin. (4) Cod de procedură civilă. Dacă instanța constată întrunirea condițiilor legale pentru sesizare, solicită aplicarea măsurilor de continuare a procesului expuse mai jos, astfel încât incidentul să nu determine o oprire nejustificată a întregii examinări.

Audiind poziția participanților la proces, studiind materialele cauzei, Completul de judecată consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea depusă, reieșind din următoarele considerente.

Conform Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) *obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;* b) *excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;* c) *prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;* d) *nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.*

Concomitent, art. 12/1 Cod de procedură civilă statuează:

(1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) *obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;*

b) *excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;*

c) *prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;*

d) *nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.*

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Drept urmare a celor indicate supra, instanța de apel apreciază că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, obiect al excepției fiind prevederi din Codul Muncii; excepția a fost ridicată de reprezentantul părții în proces; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, deoarece ambele părți procesuale nu contestă acest element, concomitent prevederile date fiind aplicate de prima instanță (pct. 64-67 din hotărîrea contestată); nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Pe de altă parte, reprezentantul apelanților intimați Andrieș Marin, Andrieș Lilia, Andrieș Victor, Andrieș Dumitru și Conișcev Ana, avocatul Codreanu Dumitru nu a prezentat obiecții justificative referitor la neincidența condițiilor care sunt susceptibile de a fi verificate de instanța de judecată în fața căreia se ridică excepția, obiecțiile ținînd de ordinea și contextul procesual, care nu se încadrează în elementele verificabile de instanță, la examinarea acestei cereri.

Prin urmare, se va ridica excepția de neconstituționalitate la cererea formulată de reprezentantul apelantului "Exfactor-Grup", administratorul Tonu Vladimir, în cauza civilă prezentă, conform sesizării anexate, cu remiterea după competență Curții Constituționale a sesizării enunțate.

În conformitate cu art. art. 12/1, 269-270, 380 Cod de procedură civilă, conducându-se de Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru -

d i s p u n e:

Se ridică excepția de neconstituționalitate, la cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate formulată de reprezentantul apelantului "Exfactor-Grup", administratorul Tonu Vladimir, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Andrieș Marin, Andrieș Lilia, Andrieș Victor, Andrieș Dumitru și Conișcev Ana către „Exfactor-Grup” S.R.L., intervenienți accesorii Tonu Vladimir, Bordeian Alexandru, Chiperi Victor și Turuta Iulian cu privire la încasarea indemnizației de deces, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, în cadrul examinării cererilor de apel declarate de „Exfactor-Grup” S.R.L., precum și Andrieș Marin, Andrieș Lilia, Andrieș Victor, Andrieș Dumitru și Conișcev Ana, reprezentați de avocatul Codreanu Dumitru împotriva hotărîrii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 28 august 2025.

Prezenta excepție vizează sintagma: „sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului” din art. 58 alin. (3) din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003.

Se remite Curții Constituționale sesizarea reprezentantului apelantului "Exfactor-Grup", administratorul Tonu Vladimir.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Judecătoria

Dimitriu Serghei

Gîrleanu Violeta

Roșca Constantin

Copia corespunde